

Asia: VN/13449/2026

Lausuntopyyntö terveydenhuollon asiakasmaksuja koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi ja valtioneuvoston asetukseksi

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantaja on:

Ammatillinen järjestö tai edunvalvoja

Onko ehdotettu uutta erityistutkimusmaksua koskeva sääntely riittävän selkeää ja toteutettavissa? Ovatko ehdotetut edellytykset siitä, missä tilanteissa maksun saisi periä, perusteltuja?

Hammaslääkäriliitto vastustaa suun terveydenhuoltoon suunniteltua uutta erityistutkimusmaksua sekä siitä johtuvaa hyvinvointialueiden rahoituksen vähentämistä.

Onko ehdotettu uutta leikkaus- ja toimenpidemaksua koskeva sääntely riittävän selkeää ja toteutettavissa? Ovatko ehdotetut edellytykset siitä, missä tilanteissa maksun saisi periä, perusteltuja?

Hammaslääkäriliitto vastustaa suun terveydenhuoltoon suunniteltua uutta leikkaus- ja toimenpidemaksua sekä siitä johtuvaa hyvinvointialueiden rahoituksen vähentämistä.

Kannatettavaa on kuitenkin, että tässä yhteydessä sääntelyä selkeytettäisiin siltä osin, ettei toimenpidettä tarvitse tehdä leikkaussalissa. Lisäksi on myönteistä, että perusteluissa korostetaan näyttöön sekä hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin perustuvaa toimintaa sekä hyvinvointialueen vastuuta varmistaa, että leikkaus tai toimenpide tehdään laadukkaasti ja potilasturvallisesti asianmukaisissa tiloissa.

Lisäksi kannatamme selkeytystä, jonka mukaan leikkaus- ja toimenpidemaksun edellytyksenä olevalla laajalla puudutuksella ja suonensisäisellä lääkityksellä tarkoitetaan anestesiologista osaamista edellyttävää nukutusta tai puudutusta.

Onko ehdotettu kuolinpesältä perittäviä uusia maksuja koskeva sääntely riittävän selkeää ja toteutettavissa? Ovatko ehdotetut edellytykset siitä, missä tilanteissa maksut saisi periä, perusteltuja?

-

Antaako esitysluonnos ja luonnos asetuksen perustelumuistioksi riittävän ja oikean kuvan ehdotettujen muutosten vaikutuksista?

Hammaslääkäriliitto vastustaa suun terveydenhuollon palveluista perittävien maksujen korottamista ja uusien maksujen käyttöönottoa. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa on todennäköistä, että hyvinvointialueet nostavat asiakasmaksut enimmäismääriin, erityisesti kun alueiden rahoitusta vähennetään esitetyn uudistuksen seurauksena. Vaikka hyvinvointialueilla on mahdollisuus alentaa terveydenhuollon tasasuuruisten maksujen tasoa tai jättää maksu perimättä, rahoituksen väheneminen ei tähän kannusta.

Hallituksen esityksen mukaan esitetty maksujen kasvu kohdistuisi suhteellisesti enemmän pienituloisiin kotitalouksiin ja vanhempiin ikäryhmiin. Perusterveydenhuollossa suun terveydenhuollon asiakasmaksut ovat jo nykyisellään korkeat ja muodostavat monelle potilaalle esteen hoitoon hakeutumiselle. Hoidon viivästyminen lisää päivystyspalvelujen ja erikoissairaanhoidon tarvetta ja kasvattaa siten kokonaiskustannuksia. Mikäli asiakasmaksuista säädetään nyt ehdotetulla tavalla, niiden taloudellisia vaikutuksia tulee seurata systemaattisesti.

Tutkimusten perusteella suun sairaudet ovat yleisimpiä alemmissa tuloluokissa, ja esitetty asiakasmaksujen korotus lisäisi eriarvoisuutta entisestään. Hoitamattomat suun sairaudet voivat edesauttaa muiden sairauksien puhkeamista ja etenemistä. Suun sairauksien oikea-aikaisen hoidon laiminlyönti taloudellisista syistä tulee lopulta yhteiskunnalle kalliimmaksi.

Lisäksi on huomioitava, että suun terveydenhuollon palveluja ei juurikaan ole saatavilla työterveyshuollon kautta.

Kantanne ehdotuksiin muilta osin

On kannatettavaa, ettei maksukattoa tässä vaiheessa esitetä korotettavaksi. Maksukaton täyttymisen seuranta tulisi kuitenkin siirtää asiakkaan vastuulta hyvinvointialueelle.

Lopuksi Hammaslääkäriliitto toteaa, että suun terveyden edistämiseen kuuluvat THL:n suun terveydenhuollon toimenpideluokituksen SC-ryhmän toimenpiteet tulisi säätää maksuttomiksi. Tämä vähentäisi kustannuksia pitkällä aikavälillä.

Savanheimo Nora
Suomen Hammaslääkäriliitto ry